

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 5 Mart 2026

Sayı: 17586

41974

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlanması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Serkan Sarı

Balıkesir Milletvekili

Balıkesir Gönen ve Manyas ilçelerimiz ve çevreleri Türkiye'nin önemli çeltik üretim merkezleri arasında yer almaktadır. Bölgemizde, 2025 yılı üretim sezonunda Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından uygulanan alım politikaları nedeniyle çeltik üreticileri ciddi mağduriyet yaşamıştır.

TMO tarafından çeltik alım kriterlerinde rutubet oranı %14 olarak belirlenmiş ancak bu kriter hasat döneminde değil, hasadın tamamlanmasının ardından şubat ayında açıklanmıştır. Oysa üreticiler ağustos-kasım ayları arasındaki hasat döneminde ürünlerini ortalama %16 rutubet oranıyla depolamak zorunda kalmıştır.

Hasat tamamlandıktan sonra ürünün yeniden kurutulması hem teknik açıdan zor hem de yüksek maliyetlidir. Bu nedenle üreticilerin önemli bir bölümü fiilen TMO'nun açıkladığı alım kriterlerini karşılayamaz hale gelmiştir.

Diğer taraftan hasat döneminde piyasada çeltik fiyatları 42 TL seviyelerinde işlem görürken, TMO tarafından açıklanan alım fiyatı yaklaşık 40 TL seviyesinde kalmıştır. TMO fiyatının piyasanın altında açıklanması nedeniyle serbest piyasa fiyatları da gerilemiş; kısa sürede 42 TL seviyesinden 35 TL hatta 32 TL seviyelerine kadar düşüş yaşanmıştır.

Bu durum TMO'nun piyasayı destekleyici rol üstlenmesi gerekirken, tam tersine fiyatların aşağı yönlü baskılanmasına neden olduğu yönünde üreticiler arasında ciddi eleştirilere yol açmıştır.

Öte yandan pirinç ithalatında uygulanan gümrük vergilerinin sıfırlanması veya düşürülmesi, yerli üreticinin piyasa karşısındaki gücünü daha da zayıflatmaktadır. Üreticiler artan mazot, gübre, enerji ve işçilik maliyetleri karşısında ürünlerini maliyetine hatta maliyetin altında satmak zorunda kaldıklarını ifade etmektedir.

Bu bağlamda;

1. TMO tarafından eltik alımında uygulanan %14 rutubet kriteri neden hasat döneminde hatta hasattan önce değil de, hasadın tamamlanmasından sonra açıklanarak ifti tüccara mahkum bırakılarak mağdur edilmiştir?

2. Hasat döneminde ortalama %16 rutubet oranıyla depolanan eltik ürünlerinin %14 rutubet kriterine düşürülmesi için üreticilere herhangi bir teknik veya mali destek sağlanmış mıdır? Destek sağlamayacaksanız, TMO neden %16-%17 rutubet kriteri ile çiftçiden eltiği almamaktadır? Tonlarca %16-%17 rutubet kriteri ile depolarda bekleyen eltiği TMO ne zaman alacaktır? TMO ifti dostu bir kurum değil midir?

3. TMO'nun alım fiyatını piyasanın altında açıklamasının gerekçesi nedir?

4. TMO'nun piyasaı düzenleyici rolü dikkate alındığında, açıklanan fiyat nedeniyle serbest piyasa fiyatlarının 42 TL seviyelerinden 35-32 TL bandına gerilemesi konusunda Bakanlığınızın bir değerlendirmesi bulunmakta mıdır?

5. Çeltik alım fiyatlarının hasat döneminde açıklanmaması üreticilerin zararına yol açtığı yönündeki eleştiriler hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir? TMO çiftçinin kara gün dostu değil ise neden vardır?

6. Pirinç ithalatında uygulanan gümrük vergilerinin düşürülmesi veya sıfırlandırmasının yerli üreticiler üzerindeki etkileri konusunda Bakanlığınız tarafından yapılmış bir etki analizi bulunmakta mıdır?

7. Gönen başta olmak üzere Türkiye'nin önemli eltik üretim merkezlerinde üretim sürdürülebilirliği için TMO alım politikalarının yeniden düzenlenmesine yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?

8. Önümüzdeki retim sezonu için eltik üreticilerinin mağduriyet yaşamaması adına hasat öncesi taban fiyat açıklanması ve rutubet kriterlerinin yeniden düzenlenmesi planlanmakta mıdır?